

Jak ugryźć klaster: formy prawne i rodzaje umów

<https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/jak-ugryzc-klaster-formy-prawne-i-rodzaje-zawieranych-umow-3176.html>

Osoby zamierzające utworzyć klaster energii muszą wiedzieć, jakie umowy (oraz z kim) powinny zawrzeć, a także komu powierzyć funkcję koordynatora. W krótkim tekście przypominamy wady i zalety poszczególnych rozwiązań.

Analizę prawną [klastra energii](#) należałoby zacząć od wyjaśnienia, czym jest zawarte w jego definicji **porozumienie cywilnoprawne**. Jak słusznie zauważają autorzy [przygotowanej na zlecenie Ministerstwa Energii analizy](#), **takie pojęcie w ogóle nie funkcjonuje w polskim systemie prawnym**. Należy je w związku z tym rozumieć jako **umowę nienazwaną** pomiędzy podmiotami chcącymi utworzyć klaster, która prowadzi do powołania koordynatora.

Z uwagi na brak formalnych wymogów umowy [powołującej klaster](#), może ona zawierać w sobie np. postanowienia charakterystyczne dla umowy spółki cywilnej. Istotą porozumienia ma być określenie zasad współdziałania stron **w celu realizacji założonego celu**, wybranie formy prawnej koordynatora (o czym niżej), **a także modelu i przedmiotu działalności klastra**. W zakresie **nieuregulowanym** w umowie powołującej klaster, zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy **Kodeksu cywilnego**.

Jakie umowy mogą zawierać członkowie klastra?

Autorzy ekspertyzy wyróżniają **dwa rodzaje umów** zawieranych w ramach [działalności klastra](#). Do umów wewnętrznych, tj. zawieranych pomiędzy członkami klastra, możemy zaliczyć opisaną wyżej **umowę powołującą klaster**, umowę na sprzedaż energii elektrycznej/ciepła/gazu koordynatorowi klastra pełniącemu rolę spółki obrotu, a także **umowę sprzedaży energii przez koordynatora odbiorcy będącemu członkiem klastra**. Wśród umów zewnętrznych autorzy wyróżniają z kolei: umowę o świadczenie usługi dystrybucyjnej oraz **umowę sprzedaży energii odbiorcom niebędącym członkami klastra**. Do katalogu możliwych do wyobrażenia umów należy dodać także umowy zawierane przez koordynatora z innymi podmiotami obrotu gospodarczego, jak np. umowy na usługi doradcze, dostępu do internetu, usługi księgowe czy zakup środków trwałych. Nie jest możliwe stworzenie zamkniętego katalogu umów zawieranych w związku z prowadzeniem działalności klastrowej. Ich liczba oraz rodzaj zależą od **konkretnych uwarunkowań funkcjonowania danego klastra**.

Kogo wybrać na koordynatora?

Autorzy przygotowanej dla resortu energii ekspertyzy są zdania, że koordynator klastra nie powinien być jednocześnie jego członkiem. Na poparcie tej tezy wskazują, że działalność koordynatora powinna charakteryzować się obiektywizmem i bezstronnością, co byłoby zagrożone w przypadku powołania do tej funkcji jednego z [członków klastra](#). **Koordynator musi reprezentować interesy klastra jako całości oraz dbać o poszczególnych uczestników porozumienia w równym**

stopniu oraz godzić, często sprzeczne i partykularne interesy jego uczestników - czytamy w analizie.

Autorzy ekspertyzy sugerują, że **stosunkowo prostym rozwiązaniem jest powołanie koordynatora w formie spółki z o.o., chociażby ze względu na niski wymagany kapitał zakładowy i nieskomplikowaną procedurę jej powstawania.**

Koordynatorem może być też **spółka akcyjna**, ale wiąże się to z większym sformalizowaniem zarówno na etapie jego powstania, jak i funkcjonowania.

Koordynatorami klastra **nie powinny być spółki osobowe** (poza wyjątkiem w postaci **spółki komandytowo-akcyjnej**), **których wadą jest** możliwość ich rozwiązania w drodze jednostronnej czynności lub zdarzenia niezależnego od woli pozostałych stron porozumienia klastrowego. **Osobowy charakter członkostwa może stanowić też przeszkodę dla stowarzyszeń i fundacji**, które nie są zdaniem autorów przykładami „uniwersalnymi”.

Forma spółdzielni sprawdzi się z kolei w klastrach, których członkami są **osoby fizyczne** lub **osoby prawne**, gdyż jej członkami nie mogą być tzw. ułomne osoby prawne.

Autorzy analizy wskazują na **potrzebę doprecyzowania pojęcia** koordynatora poprzez zredagowanie jego oddzielnej definicji w **ustawie o OZE**.